

STUDIJŲ DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
Medicinos istorija: nuo priešistorinių trepanacijų iki modernios ligoninės gimimo	

Dėstytojas / a (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis (-i): doc. Aistis Žalnora Kitas / a (-i): dr. Daiva Milinkevičiūtė-Kastunovič, dr. Eglė Sakalauskaitė-Juodeikienė, lekt. Monika Ramonaitė	Vilniaus universitetas, Medicinos fakultetas, Sveikatos mokslų institutas, Sveikatos etikos, teisės ir istorijos centras

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) tipas
Vientisųjų studijų (I pakopa)/bakalauro studijos	Laisvai pasirenkamas

Igyvendinimo forma	Vykdyimo laikotarpis	Vykdyimo kalba (-os)
Paskaitos ir seminarai	II semestras (pavasario)	Lietuvių

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: nėra.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): gebėjimas skaityti anglų kalba. , bazinės pasaulio istorijos žinos yra privalumas.

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
5 kreditai	135 val.	60	75

Dalyko (modulio) tikslas		
Dalyko (modulio) studijų rezultatai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Studentė (-as) s gebės lyginti įvairių epochų, civilizacijų bei kultūrų modernios ir tradicinės medicinos praktikas, suprasti ir įvardinti jų panašumus bei skirtumus, ieškoti sąsajų su šių laikų medicina.	Paskaitos ir iškilusių klausimų aptarimas po paskaitų, diskusijos seminarų metu, pirminių šaltinių analizė, atsakymai į atviro tipo klausimus, pasirinkto meninio filmo iš medicinos istorijos temos peržiūra ir diskusija.	Aktyvumo balų rinkimas seminarų metu.
Studentė (-as) gebės paruošti pranešimą pasirinkta tema, sklandžiai viešai kalbėti, diskutuoti su kolegomis, konstruktyviai išsakyti kritiką ir pagirti.	Pranešimų pristatymas ir aptarimas seminarų metu iš pasirinktų grožinės literatūros kūrinių, aprašančių medicinos istorijai svarbią epochą, gydymo metodą ar ligą, analizė ir diskusija su bendramoksliais bei dėstytoju.	Pranešimo pristatymo vertinimas.
Gebės analizuoti ir kritiškai vertinti informaciją, naudotis studentei (-ui)	Paskaitos ir iškilusių klausimų aptarimas po paskaitų, diskusijos seminarų metu, pranešimų pristatymas ir aptarimas.	Aktyvumo balų rinkimas seminarų metu. Pranešimo pristatymo vertinimas.

)suteiktais mokslo istorijos tyrimų metodikos pagrindais.		
Gebės kryptingai pasirinkti informaciją apie istoriją reprezentuojančius laisvalaikio skaitinius, filmus, organizuojamas mokslines konferencijas.	Diskusijos seminarų metu, ekskursijos į VU Medicinos fakulteto Medicinos istorijos muziejų, Lietuvos medicinos biblioteką, praktiniai darbai.	Aktyvumo balų rinkimas seminarų metu.

Temos	Kontaktinio darbo valandos							Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas	Savarankiškai atliekamos užduotys
1. Žmogus atranda mediciną: tradicinės medicinos ir ligų atsiradimo prielaidos. Medicinos istorija kaip medicinos humanistinis dalykas ir medicinos istorijos tyrimų specifika. Empirizmas ir natūralizmas medicinoje senovės priešistoriniu periodu, Artimųjų Rytų civilizacijose bei Azijoje: Indijoje ir Kinijoje.	6		6				12	12	Pasiruošti seminarams pagal tematiką, ekskursijos ir kitos seminarų metu numatomos veiklos. Privalomos literatūros skaitymas ir analizė
2. Vakarietiškos medicinos tradicijos susiformavimas ir keturių humorų teorijos įsitvirtinimas. Racionalioji Helenistinė medicina Graikijoje ir Romoje ir jo tęsa Artimuosiuose Rytuose ir Viduramžių Europoje. Medicinos teorija, praktika ir mokymas. Ankstyvosios pandemijos ir jų įveikos strategijos.	6		4				10	10	Pasiruošti seminarams pagal tematiką. Privalomos literatūros skaitymas ir analizavimas Istorinio filmo peržiūra.
3. Medicinos "reformacija" ir naujosios medicinos idėjos bei jų pritaikymas. Medicina Vakarų Europoje Renesanso epochoje iki XVII a. Modernėjančios medicinos teorijos ir praktikos skirtis. Vakarų Europos medicinos pagalbos adaptacija Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje iki 1781 m.	4		4				8	8	Pasiruošti seminarams pagal tematiką. Privalomos literatūros Skaitymas ir analizė
4. Pirmas pranešimų pristatymas ir atsiskaitymas. Ligos ir jų gydymas grožinėje literatūroje nuo senųjų civilizacijų iki XVI-XVII a. sandūros.			4				4	11	Pranešimo-pristatymo paruošimas.
5. Apšvietos laikotarpio idėjos ir praktika. Apšvietos idėjos Vakarų Europoje iki XIX a. pradžios. Apšvietos idėjų adaptacija	4		2				6	6	Pasiruošti seminarams pagal tematiką. Privalomos literatūros skaitymas

Vilniaus universitete. Modernėjantis medicinos mokymas ir klinikinės medicinos atsiradimas.									
6. Modernios medicinos gimimas. Modernios medicinos atsiradimo prielaidos: ląstelės patologijos teorija, bakteriologija, modernūs vaistai. Alternatyvioji medicina. Eksperimentais grįstos medicinos principai. Ligoninės atsiradimas, gydomoji medicina ir visuomenės sveikata Vakarų Europoje ir Lietuvoje. Modernių laikų epidemijos ir jų įveikos strategijos. Socialinė higiena ir eugenika. Karo medicina ir pasiruošimas II Pasauliniam karui.	6		6				12	12	Pasiruošti seminarams pagal tematiką, ekskursijos ir kitos seminarų veiklos. Privalomos literatūros skaitymas ir analizė
7. Moterų medicina ir moterys medicinoje. Moterų ligos, jų gydymas ir moterys medicinoje: nuo priešistorės medicinos iki modernios slaugos gimimo bei pirmųjų gydytojų paruošimo.	2		2				4	5	Pasiruošti seminarams pagal tematiką. Privalomos literatūros skaitymas ir analizė
8. Antras pranešimų pristatymas ir atsiskaitymas. Ligos ir jų gydymas grožinėje literatūroje nuo XIX a. pradžios iki XX a. pabaigos.			4				4	11	Pranešimo-pristatymo paruošimas.
Iš viso:	28		32				60	75	

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Pranešimo pristatymas	40 %	Semestro metu	Studentas geba pristatyti pranešimą. Vertinama: 1-10 balais iš 10. Pranešimo vertinimo kriterijai: 1. Privalomos visos struktūrinės dalys (įvadas, dėstymas, išvados, klausimai, literatūros sąrašas), 2. Pranešimo turinys atitinka pranešimo temą, 3. Pranešimo trukmė atitinka numatytą laiką, 4. Sklandus pranešimo pristatymas. Pranešimo trukmė – 20 min., po pranešimo skiriama 10 min. diskusijai.
Aktyvumo balai	10 %	Semestro metu	Semestro eigoje, studentas, dalyvaudamas seminaruose, ekskursijose ir praktiniuose užsiėmimuose, renka aktyvumo taškus. Teisingai atsakant į klausimus, aktyviai diskutuojant viso seminaro metu – gaunamas aktyvumo taškas. Maksimaliai galima surinkti 12+ aktyvumo taškų. Minimaliai – 3+ aktyvumo taškus.
Egzaminas	50 %	Birželio mėn.	Egzamino testas 5 atviro tipo klausimai. Kiekvienas klausimas vertas 2 taškų

Autorius (-iai)	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidykla ar internetinė nuoroda
Privaloma literatūra				
Porter R.	1998	„The Greatest Benefit to Mankind. A Medical History of Humanity From Antiquity to the Present“		London, W. W. Norton & Company https://www.amazon.com/Greatest-Benefit-Mankind-Medical-Humanity/dp/0393319806
Magner L. N.	2005	„A History of Medicine“		Boca Raton, Taylor & Francis Group https://www.abebooks.com/9780824740740/History-Medicine-Second-Edition-Magner-0824740742/plp
Žalnora A.	2021	„Stepono Batoro universiteto veikla sprendžiant Vilniaus krašto visuomenės problemas“		Vilnius, Vilniaus universiteto leidykla https://www.knygynas.vu.lt/stepono-batoro-universiteto-mf-veikla-sprendziant-vilniaus-krasto-visuomenes
Jakulis M.	2019	„Špitolės Vilniuje: labdara, gydymas ir skurdas XVI-XVIII a.“		Vilnius, Vilniaus universiteto leidykla https://www.knygynas.vu.lt/spitoles-vilniuje-labdara-gydymas-ir-skurdas-xvi-xviii-a-1
Sakalauskaitė-Juodeikienė E.	2022	„Pamišimas ir epilepsija paūmėja šviečiant mėnesienai. Nervų ligos Vilniuje XIX a. pirmoje pusėje“		Vilnius, Lapas https://www.leidyklalapas.lt/products/pamisimas-ir-epilepsija-paumeja-svieciant-menesienai
Milinkevičiūtė D	2021	„(Ne) pamiršti vardai: Vilniaus Imperatoriškojo Universiteto (1803–1832) profesoriaus Augusto Liudviko Bėcu nuopelnai XIX a. pradžios medicinai“	Sveikatos mokslai 31(2): 183-188	
Ramonaitė M.	2017	„The career of the doctor of medicine and philosophy Stefano Lorenzo Bisio in the Grand Duchy of Lithuania“	Lithuanian historical studies 21:31–59	
Ramonaitė M.	2016	„Vakarų Europos medicinos paslaugų teikimo modelis ir jo pritaikymas Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje XVI–XVIII amžiuje“	Lietuvos istorijos studijos 38: 9–31	

Sakalauskaitė-Juodeikienė E.	2021	„Melancholijos samprata ir gydymas Hildegardos Bingenietės (c. 1098 – 1179) raštuose“	Neurologijos seminarai 25(89): 121-129.	
Sakalauskaitė-Juodeikienė E, Žalnora A.	2017	„ <i>Plica polonica</i> fenomenas XVIII–XIX a. Vilniuje“	Laboratorinė medicina 2(74): 136–142	
Žalnora A.	2011	„Michalas Reicheris ir anatomija Vilniuje 1919-1939“	Medicinos teorija ir praktika 17(1): 131–138	
Sakalauskaitė-Juodeikienė E.	2019	„Solidizmo doktrina ir neurologija Vilniuje XIX-ojo amžiaus pirmoje pusėje“	Neurologijos seminarai 23(82): 202-206.	
Chauchan P.	2016	„Ajurveda: mokslas apie gyvenimą ir sveikatą“		Ajurvedos Akademija https://ajurvedosakademija.lt/leidybos/p-chauhan-ajurveda-mokslas-apie-gyvenima-ir-sveikata/
Papildoma literatūra				
Mika Waltari	2021	"Sinuhė egiptietis"		Tyto alba https://www.knygos.lt/lt/knygos/sinuhe-egiptietis/
Noah Gordon	2022	"Gydytojas. Avicenos mokinys"		Alma littera https://www.knygos.lt/lt/knygos/gydytojas--avicenos-mokinys-/
Giovanni Boccaccio	1987, 2010	"Dekameronas"		Vaga, Tyto alba https://www.knygos.lt/lt/knygos/dekameronas/
Oliver Pötzsch	2012	"Koriko duktė"		Obuolys https://www.knygos.lt/lt/knygos/koriko-dukte/
Hannah Kent	2017	"Gerieji žmonės"		Baltos lankos https://www.knygos.lt/lt/knygos/gerieji-zmones/ https://www.baltoslankos.lt/gerieji-zmones
Jozefas Frankas	2013	„Vilnius XIX amžiuje: atsiminimai“		Mintis https://www.knygos.lt/lt/knygos/vilnius---xix-amziuje-atsiminimai/
Thomas Mann	1988	"Daktaras Faustas"		Vaga https://www.knygos.lt/lt/knygos/daktaras-faustas-pasaulines-literaturos-biblioteka/
Mary Beth Keane	2020	„Šiltinė“		Baltos lankos https://www.knygos.lt/lt/knygos/siltine-/
Robert Schneider	1996	"Miego brolis"		Tyto alba https://www.knygos.lt/lt/knygos/miego-brolis/
Ken Kesey	2021	"Skrydis virš gegutės lizdo"		Trigrama https://www.knygos.lt/lt/knygos/skrydis-virs-gegutes-lizdo/